

PRAŽSKÉ FOKUSOVINY

Informační magazín Fokusu Praha

29. číslo • vydáno 27. 4. 2018

Vážení a milí čtenáři,

Je před vámi 29. vydání Pražských Fokusovin. Zdá se, že reforma psychiatrické péče nabírá na konkrétních obrysech. Vítáme je, stejně jako jaro a těšíme se s nadějí, že se změnou status quo přijdou i změny v celkovém vnímání společnosti ve věci duševního zdraví i směrem k lidem, kteří v této oblasti potřebují podporu.

Lorenzo Toresini, který je jedním z guru reformy v Itálii, přirovnává reformu psychiatrické péče k revoluci koperníkovské. Přinášíme rozhovor s ním, kde vysvětluje, jak změna přístupu k lidem s duševním onemocněním mění celou společnost. Odvrácenou stranou naděje je tu strach a věčné hledání „těch špatných“, těch, kteří můžou za naše potíže a neúspěchy.

Letos navštívili Prahu Peter Bullimore a Shaun Hunt, lidé, kteří nám vyprávěli o tom, jak pracovat s hlasy a paranoiou. Dovolili nám nahlédnout do svých příběhů i jejich cestě k zotavení. Přečtěte si ozvěny na jejich inspirativní workshopy. A snad paranoidní strachy nezabrání reformě psychiatrické péče, aby se konečně rozjela a přinesla všechny změny, které s nadějí očekáváme.

Ve Fokusu na nic nečekáme. V květnu otevíráme Centrum duševního zdraví pro Prahu 9, opět ve spolupráci s PNB. Umělci se sdružují ve Skupině F, vystavují díla, podporují reformu. Svépomocný klub Mosty dále vykračuje z areálu Fokusu, pořádá debaty a buduje discovery college.

Chceme se hýbat! Společně s mezinárodní organizací MENS šíříme myšlenku, že pohyb má blahodárný vliv na naše duševní zdraví. A nejen to, když je člověku dobře na duši, je to vidět i na venek – na oblékání, postoji, výrazu... A my jsme pro všechny naše příznivce připravili benefiční módní přehlídku Fashion for Fokus. Děkujeme všem za přízeň a podporu. Výtěžek z akce poputuje právě na podporu sportu a pohybových aktivit lidí s duševním onemocněním.

Přeju vám krásné nadějeplné jaro, hýbejte se a buďte krásní navenek i uvnitř – v duši!

Eva Čížinská

OTÁZKY PRO MZ

Co nového v reformě psychiatrické péče?

Zeptali jsme se MUDr. Dity Protopopové Ph.D., která je odpovědná za projekt Deinstitucionalizace na MZ ČR.

Jaké kroky konkrétně děláte, aby CDZ byla zakomponována do systému zdravotních služeb?

Skvěle! Tak, když se od července rozjede prvních 5 (což je asi 5 let po zahájení Reformy), tak už nám jich bude zbývat jen 95! (splněno bychom měli mít v roce 2113, jestli se nemejlím No snad to půjde rychleji.

CDZ je sociálně-zdravotní služba. Na financování zdravotní části a tvorbě sítě CDZ v republice aktuálně probíhají jednání se SZP (Svazem zdravotních pojišťoven) a VZP, kraji a MPSV. Prozatím je dojednána udržitelnost 30ti center, které vzniknou do roku 2021. Dle pilotních dat z těchto center bude tvořena síť cca 100 CDZ v ČR.

Existuje časový výhled, kdy to bude v naší legislativě? (zákon o zdravotní péči)

K zajištění efektivní práce těchto center (terénní práce všech profesí v CDZ) je z našeho pohledu důležité ukotvení v zákoně o zdravotních službách 372/2011 Sb. Aktuálně spolu s příslušným odborem na Ministerstvu zdravotnictví zpracováváme analýzu potřebnosti (tzv. RIA). Po jejím vypracování započnou vlastní práce na novele tohoto zákona, kterých trvání bude záviset na plynulosti všech náležitých souvisejících formálních procesů.

Jak pokračuje jednání MZ s MPSV o propojování péče o lidi s duševním onemocněním? Co všechno je součástí této agendy?

Zástupce MPSV v pozici náměstka je nově členem Výkonného výboru reformy a aktivně se zapojuje do přípravy veškerých kroků a na-

O rychlosti naší legislativy už něco víme. Ale snad i do té doby budou moci lékaři opustit ordinaci a areál nemocnice.

stavování změnových procesů v reformě. Zástupce MPSV je členem skupiny udržitelného financování reformních změn, participuje na plánovaných legislativních úpravách, tvorbě krajské sítě i na aktivitě transformace psychiatrických nemocnic či evaluaci dat z CDZ.

Jak je daleko jednání s VZP, zejména o financování CDZ?

Na začátku roku 2018 podepsala VZP s MZ Prováděcí dohodu o vzniku a podpoře zdravotních služeb souvisejících s reformou psychiatrické péče. Zde se VZP v návaznosti na existenci transformačních plánů psychiatrických nemocnic zavazuje zajistit udržitelnost 30 CDZ, které v rámci OPZ vzniknou do roku 2021. Aktuálně

Tak sláva, tak snad už bude Reforma občas multire-sortní i napolitické úrovní. Hlavně aby se problémy zdravotní oblasti nepřenesly ještě do sociální.

probíhají intenzivní jednání ohledně podpory dalších potřebných zdravotních a sociálně-zdravotních služeb a ke zmíněným transformačním plánům.

Sláva, sláva, sláva!!! Náklady na 30 CDZ jsou jen cca 2,5% nákladů celkové psychiatrické péče. A je to jen zlomek potřebného navýšení rozpočtu na psychiatrii, aby se mohli srovnávat s civilizovaným světem a odlepit se z posledních příček v Evropě.

Jak pokročila transformace psychiatrických nemocnic?

Psychiatrické nemocnice do konce měsíce dubna sestaví transformační týmy přejdou k mapování pacientů/personálu a majetku. Paralelně se bude ve spolupráci s VZP a SZP, MPSV a kraji nastavovat bezpečný způsob redukce lůžek dlouhodobé péče a přesunu pacientů do služeb v komunitě.

Snad také ve spolupráci s komunitními službami, protože obávám se, že bez těch to asi nepůjde.

Závazek ČR vůči EK je redukovat o 15 procent lůžka následné péče v PN, protože máme největší léčebny. Začíná vyjednávání o zřízení akutních lůžek s vyšším standardem. Část lůžek následné péče přejde do režimu „akutních“ lůžek. Opravdu se bude snižovat celkový počet lůžek v psychiatrických nemocnicích?

Ano, bude se snižovat počet lůžek v psychiatrických nemocnicích. Cílem reformy je deinstitucionalizace, ne přejmenování lůžek a tuto redukcí spolu s MZ vyžadují i zdravotní pojišťovny, aby byly schopny podpořit nově vznikající zdravotní služby v komunitě.

Děkujeme za rozhovor.

Hlavně aby se neredukovalo jen kvůli tomu, aby se naplnil standard pro zřízení lůžek akutní péče. A z těch přebytečných postelí se neudělal domov se zvláštním režimem. Tomu se říká transinstitucionalizace a je to jedna z věcí, před kterou nás varují všechny mezinárodní odborné instituce. Vše se jen přelakuje, ideálně na růžovo a klientů se to v podstatě nedotkne, celkového počtu lidí v areálu nemocnice také ne. To by nás asi Evropská komise, která nám na Reformu dává peníze, moc nepochválila.

VÝZVA NA PRVNÍCH PĚT PILOTNÍCH CDZ VYHLÁŠENA

V reformě psychiatrické péče došlo k výraznému posunu. Ministerstvo zdravotnictví 23. března vyhlásilo Výzvu k předkládání žádostí o dotaci v rámci projektu Programu podpory center duševního zdraví na vznik prvních pěti Center duševního zdraví (CDZ), které budou po dobu 18 měsíců podpořeny evropským projektem. Zahájení jejich činnosti bude pravděpodobně v červenci tohoto roku. V průběhu příštího roku budou vypsány další výzvy na podporu vzniku 16 a posléze ještě 9 Center duševního zdraví. Do roku 2021 je v plánu vznik celkem 30 CDZ, v dalších letech siť až 100 CDZ rovnoměrně rozmístěných po celé České republice.

Výzvu společně vyhlásil ministr zdravotnictví Adam Vojtěch a ministryně práce a sociálních věcí Jaroslava Němcová. Centra duševního zdraví deklarovali jako službu, která je založena na převážně terénní práci multidisciplinárního zdravotně-sociálního týmu, který bude minimálně polovinu času pracovat v terénu, tj. v přirozeném prostředí lidí s duševním onemocněním.

„Centra duševního zdraví, to nejsou nějaké budovy. Abyste si to nepředstavovali tak, že se budou stavět nějaké nové domy. Je to spíše o těch multidisciplinárních týmech, které nepracují na jednom místě, ale naopak vyjiždějí do terénu,“ vysvětluje ministr zdravotnictví v demisi Adam Vojtěch.

„Považuji toto za průlom v komunikaci problémů sociálně-zdravotního pomezí a v realizaci konkrétních kroků, které povedou ke zvýšení kvality péče o pacienta,“ řekla ministryně práce a sociálních věcí Jaroslava Němcová.

MZ deklarovalo, že spolupracuje se všemi zainteresovanými subjekty – s odbornou společností, pojišťovnami, kraji, obcemi, poskytovateli i uživateli. Pro naplňování jejích cílů je však klíčová komunikace s Ministerstvem práce a sociálních věcí.

MILIARDA NA ZAHÁJENÍ REFORMY

K zahájení reformy je určena finanční podpora z Evropských investičních fondů v hodnotě 1 mld. Kč. Náklady na chod Center duševního zdraví budou po vyčerpání evropských finančních prostředků hrazeny jak z prostředků veřejného zdravotního pojištění, tak z prostředků na sociální služby. Probíhají také jednání s pojišťovnami. Počátkem roku 2018 byla mezi VZP a Ministerstvem zdravotnictví podepsána Prováděcí dohoda o vzniku a podpoře zdravotních služeb souvisejících s reformou psychiatrické péče.

O SVOBODĚ, MOCI, RASISMU A LIDECH S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM

Rozhovor s Lorenzem Toresinim o deinstitucionalizaci a koperníkovské revoluci v péči o lidi s duševním onemocněním.

Není náhodou, že znáte i pár českých slov. Je to proto, že jste studoval v Praze, můžete to vysvětlit?

Poprvé jsem přišel do Československa, do Prahy v květnu 68 a byla to chvíle, na kterou nikdy v životě nezapomenu. Byla tu všude atmosféra osvobození, což mi připomíná osvobozující atmosféru, kterou jsme prožívali při osvobozování pacientů z léčebny. Potom jsem se několikrát vrátil a tady v Praze jsem dělal svou diplomovou práci na kardiologii. Takže neznám váš krásný jazyk, ale jen některá slova. Mám rád českou kulturu, například německy píšícího Franze Kafku. Mám rád českou hudbu, Smetanu, Dvořáka. Vaše země je blízká mému srdci.

A jak jste se od kardiologie dostal k psychiatrii?

Rozhodl jsem se pro psychiatrii, protože můj otec byl doktor. Celé dětství a dospívání jsem věděl, že se musím stát lékařem. A věděl jsem, že se od něj musím odlišit. Narodil jsem se v Benátkách a tam je několik ostrovů a na dvou z nich byly psychiatrické nemocnice. Blízko jedné z nich jsem projížděl na parníku. A ptal jsem se otce, co to tam je na tom ostrově a on řekl, to je psychiatrická nemocnice. A já se zeptal, co to znamená „psychiatrická“? Bylo mi asi třináct nebo čtrnáct. A on mi řekl, že psychiatr není lékař těla, ale duše. A já se v té chvíli rozhodl, že chci být psychiatrem.

Takže jste už tenkrát chtěl dělat psychiatrii jinak?

Řekl bych, že v zásadě ano.

Jak se ta změna stala a jaká byla?

V Terstu jsem byl svědkem vyprazdňování psychiatrických léčeben a ti bývalí pacienti začali žít ve městě. A viděl jsem, i v následujících desetiletích, že to byli v podstatě normální lidé. Postupně bylo otevřeno sedm center duševního zdraví, které pracovaly 24 hodin denně. A všechen personál, lékaři, sestry šli postupně pracovat do terénu. V Goricii to začalo v roce 1961, v Terstu v roce 1971. A v 80. letech začalo mnoho ředitelů a psychiatrů se zkušenostmi se zavíráním léčeben pracovat ve velkých městech. Dokážete si představit, že dělat tyto věci ve velkých městech je mnohem obtížnější. A dobýt hlavní město je velice důležité. A Franco Basaglia se 1. ledna 1980 stal ředitelem nemocnice duševního zdraví Santa Maria de la vita v Římě. 28. srpna téhož roku Basaglia zemřel. Ale mezitím stihl udělat spoustu věcí, že jeho následovníci byli schopni brzo zavřít psychiatrickou nemocnici v Římě a otevřít několik center, které nahrazovaly služby té psychiatrické léčebny. Dva roky předtím, v roce 1978 italský parlament schválil reformační zákon psychiatrie, ve kterém se předpokládalo, že všechny psychiatrické nemocnice v Itálii by měly být zavřeny.

A jde to bez velkých psychiatrických léčeben?

Poslední psychiatrická nemocnice byla zavřena v roce 99, takže to trvalo dvacet let, než se toho podařilo dosáhnout v celé zemi.

Dokážete si představit, kolik vzoru to způsobilo, v první řadě ze strany psychiatrů, veřejnosti, magistrátu. Protože selský rozum říkal, že psychiatřiční pacienti jsou nebezpeční lidé. Takže by měli zůstat zavření. A když udělají něco, co by neměli, nebudou za to zodpovědní, ale byli by to psychiatři, kteří by za to zodpovíдали. Takže jsme zažili hodně pronásledování a soudů vůči demokratickým psychiatrům. Ale skoro vždy byli ti psychiatři osvobozeni a to nebezpečí psychiatrických pacientů bylo prohlášeno za mylné.

Takže máte zkušenost, že nebezpečí od lidí s duševním onemocněním nehrozí?

V Itálii je mnoho nebezpečných lidí, například mafie, a to nejsou blázni. Myslím si, že lidé, kteří nejsou blázni a jsou nebezpeční, jsou všude. O tom bychom mohli diskutovat velice dlouho.

Jak je to s odpovědností za činy u lidí s duševním onemocněním?

Vždycky se může něco stát. Incidentům nelze zabránit a vždy se nakonec zjistilo, že psychiatři nemají za činy svých pacientů žádnou odpovědnost. Jedním ze závěrů, ke kterým jsme v Itálii došli, je, že úplná ztráta odpovědnosti za své činy je něco, co neexistuje. Když je někdo schizofrenik a slyší hlas lidí z Marsu, kteří mu říkají, ať udělá něco špatného, je jistě o něco méně odpovědný než někdo, koho nazýváme normálním člověkem, ale nakonec i člověk se schizofrenií ví, co dělá. Tahle myšlenka, že lidé za to, co dělají, nejsou zodpovědní, pochází z doby před sto padesáti, dvě stě lety. Když se myšlenky Charlese Darwina začaly šířit. Darwin byl skvělý vědec a snažil se vysvětlit, že v přírodě existuje hierarchie. Ta hierarchie je dána vývojem. Od obojživelníků, přes plazy, k savcům až po člověka. V počátcích psychiatrie, na začátku devatenáctého století, někdo ustanovil, že i mezi lidmi je hierarchie. To je rasismus, když jde o bílé lidi, černé lidi, Židy atd.. A začalo to u psychiatrických pacientů. Tento koncept hierarchie u lidstva vedl ke koncentračním táborům a vyhlazování odlišných lidí nacisty. Je jasné, co říkám?

Jaká situace je v Itálii dnes?

Dnes je v Itálii situace taková, že tam psychiatrické nemocnice neexistují. Místo nich tam je 320 psychiatrických služeb v nemocnicích pro

akutní pacienty. A v těchto službách nesmí být více než 15 lůžek, aby se zabránilo koncentraci. Taková koncentrace okamžitě připomíná koncentrační tábor.

Takže 320 krát 15, kolik to je? Myslím, že něco kolem tisíce. A pak je tam asi 25000 lůžek ve stovkách bytů. Problém v Itálii je teď ten, že některé zvyky těch institucí nebyly úplně opuštěny. Takže asi ve třech stovkách zařízení, z těch tři sta dvaceti pořád pacienty přivazují. A doteď se o tom vede v Itálii velká diskuse.

Mluvíte o deinstitucionalizaci, což neznamená jen zavření psychiatrických léčen, ale znamená to souběžně s tím ztrátu moci, kterou někdo uplatňuje nad někým jiným a přesměrování „moci“ k tomu, kdo má duševní nemoc. Jak to vidíte vy?

Je celkem jasné, že mnoho psychiatrů je proti deinstitucionalizaci, protože se bojí ztráty moci. A je to chyba, protože když jste jednou mimo psychiatrickou nemocnici, máte více moci než předtím. Dříve jsme my, psychiatři, měli moc pouze v uzavřené nemocnici a ne ve společnosti. Já dřív dělal hodně práce ve městě, vyjednával mezi pacienty a jejich potřebami a mezi lidmi v populaci. Takže psychiatr, který pracuje takto venku v terénu, se za určitých okolností může stát lídrem. Ale otázka moci psychiatra vzniká a odvozuje se od vědy. Protože lékaři medicíny dává moc to, co ví. Problémem je, že věda u medicíny, interny a věda psychiatrická se liší. Jinými slovy, ta psychiatrická věda je velmi slabá. Vztah mezi lidmi, pacienty, lidmi, kteří jsou obětí té nemoci je to, co nám dává moc vyjednávat mezi nimi a populací. A musím říct, že to dělá tuhle práci velmi zajímavou.

Přirovnáváte tuto změnu přístupu v péči o lidi s duševním onemocněním ke koperníkovské revoluci. Jak přesně byste formuloval tu esenciální „Koperníkovskou myšlenku“ v péči o lidi s problémy s duševním zdravím?

Tato „Koperníkovská revoluce“ spočívá ve faktu, že bylo V PRAXI ověřeno, že psychiatrické pacienty je lepší léčit mimo psychiatrických nemocnic spíše než v nich. Venku vykazují jejich psychiatrická onemocnění menší závažnost. Toto je vědecká revoluce s politickým dopadem. Stejně jako tomu bylo u Koperníkovy revoluce. To byla také vědecká revoluce s politickými dopady. Nemyslím, že je potřeba vysvětlovat politické dopady Koperníkova objevu na historii. Tento objev se také shledal s neochotou a odporem církve, konzervativců a tak dále.

Jaké jsou politické dopady této psychiatrické revoluce? Když osvobodíte psychiatrické pacienty, už to nebudou špatní, zlí, nebezpeční, zaostalí šílenci. Jinými slovy, když se psychiatrické léčebny budou zavírat, ostatním dojde, i když se přitom někdy budou zdráhat, že lidé s duševním onemocněním hrají ve společnosti roli obětních beránků. Lépe řečeno pro společnost ROZUMU je potřeba, aby byl přítomen NEROZUM, který by legitimizoval roli samotného rozumu. Psychiatrické léčebny reprezentují maják šílenosti a nerozumu, jsou potvrzením pro všechny, kteří si mohou říct: „Šílenství je tam uvnitř, takže já s určitostí nejsem blázen.“

Znovunavrácení slabých článků (tedy i takzvaně šílených lidí) do společnosti povede k transformaci celé společnosti. To se například stalo v Terstu, kde za sebou máme 40 nebo 50 let transformace. To je to, co se aktuálně děje v Itálii a v UK, kde léčebny už byly uzavřeny. Ale společnost stále potřebuje nějaké obětní beránky. To je případ dnešních imigrantů. Ti dneska zaujímají místo, které dříve patřilo lidem s duševním onemocněním.

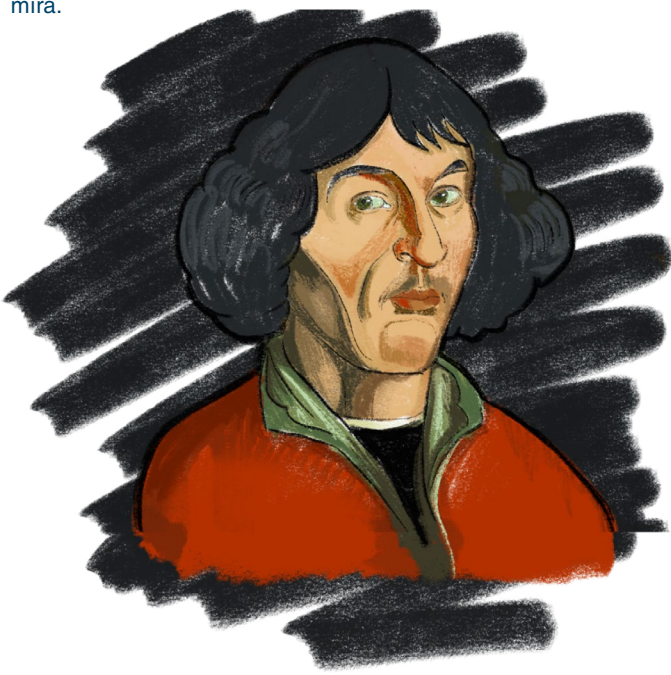
Děkujeme za rozhovor.

KOPERNÍKOVSKÁ REVOLUCE A REVOLUCE V PÉČI O DUŠEVNÍ ZDRAVÍ

Mikuláše Koperníka dnes považujeme za jednoho z průkopníků moderní astronomie, moderní vědy založené na empirickém pozorování a důkazech.

Ve svém díle „De Revolutionibus orbium coelestium libri VI“ (Šest knih o obězích sfér nebeských) (1. vydání 1543 v Norimberku) Koperník shrnul své poznatky v celistvou Heliocentrickou teorii (Země a Planety obíhají okolo Slunce). Nová Teorie znamenala opravdovou revoluční změnu, změnu zažitého Paradigmatu v církvemi šířené teorii, že Země je Středobodem Vesmíru a Slunce okolo ní obíhá.

Tato kniha, ačkoli byla především církevními autoritami považována přinejmenším dalších sto let za nepřijatelnou, přinesla základní obrat v chápání místa člověka v kosmu, neboť na rozdíl od ptolemaiovského systému odmítla přiznat Zemi nejvýznamnější místo v centru všeho-míra.

A jak o Koperníkovi smýšleli jeho významní současníci?

Martin Luther: *Ten hlupák chce převrátit celé umění astronomie!*

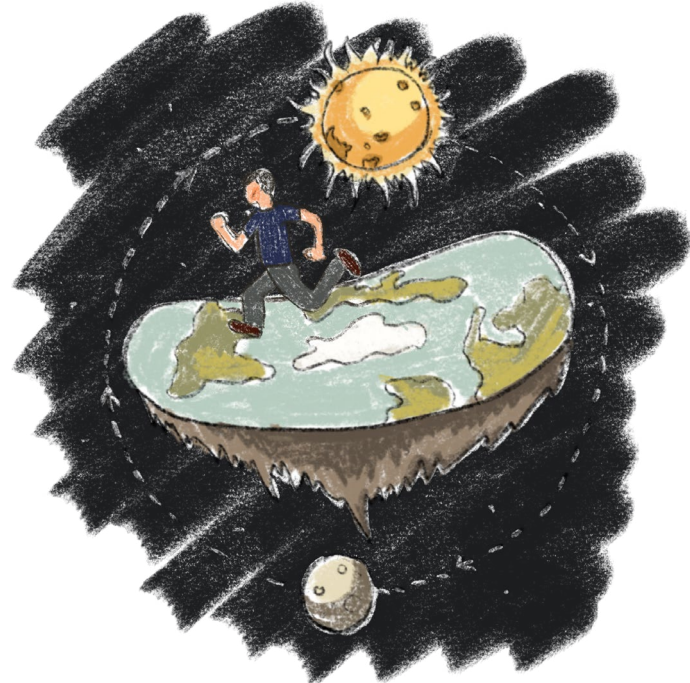
Ale jak uvádí Písmo svaté, Jozue kázal zastavit se Slunci, a ne Zemi!

Lutherův spolupracovník Filip Melanchton: *Někteří si myslí, že je vynikající vypracovat věc tak absurdní, jako onen astronom, který uvádí do pohybu Zemi a zadržuje Slunce.*

Koperníkův spis De Revolutionibus zařadila katolická církev roku 1616 na Index zakázaných knih. Ke zrušení zákazu šíření Koperníkovy teorie došlo až po Napoleonských válkách v letech 1822 – 1834. Tehdy katolická církev povolila „tisknouti a vydávati knihy jednající o pohybu Země a klidu Slunce dle všeobecného názoru novějších hvězdářů...“

Po 300 letech se stala Koperníkova teorie součástí oficiálního vědeckého názoru, došlo ke změně paradigmatu – vzorce, jakým přemýšlíme o světě okolo nás.

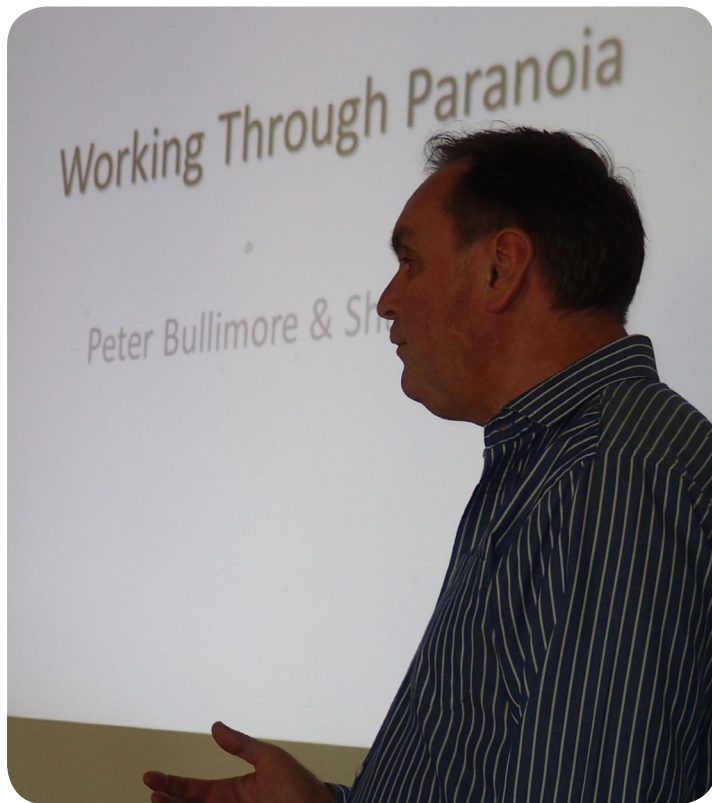
OZVĚNY HLASŮ PETERA B. A SHAUNA H. V MÉ MYSLI

V únoru do Prahy na pozvání Centra vzdělávání Fokusu Praha zavítali Peter Bullimore a Shaun Hunt, kteří v prostorách magistrátu hlavního města Prahy a Městské knihovny odvedli dva nezapomenutelné workshopy, jak oni říkají, tréninky. První trénink vysvětloval, co je paranoia v mysli a chování člověka a nabízel způsoby, jak o ní s lidmi mluvit. Druhý z tréninků dva dny představoval strukturu Maastrichtského interview, způsobu, jak se ptát lidí na jejich hlasy, a jak tyto normální reakce na přetěžující životní situace dávat do kontextu života člověka. Dovolím si podělit se zde o hluboké ozvěny, které ve mně ze setkání s těmito pány stále doznívají.

Peter a Shaun vedli workshopy s noblesou anglických gentlemanů, odzbrojující přímostí a pokorou. Obdivoval jsem jejich trpělivost s námi, občas neposlušnými, účastníky. Jedno z jejich prvních sdělení říkalo, že nevěří na koncept paranoidní schizofrenie, nemoci (ozvěna první) – pro mne velice osvěžující a smělé tvrzení, navíc vysloveno ústy vysokoškolských učitelů. Na základě vlastních zkušeností s paranoiou, vnitřními i vnějšími hlasy, tyto vysokoškolské učitelé vysvětlili, jak jim tyto fenomény pomohly vyrovnat se s mimořádně těžkými zážitky, jimž byli v dětství, ale později, díky hospitalizacím, i v dospělosti, vystaveni. Hlasy, viděné jako reakce na peripetie života,

hlasy jako pomoc nebo varování, hlasy jako nedílná součást vnitřního světa člověka, někdy přijatá, jindy čekající na přijetí, jsou pohledem, který sice nemáme přesně definovaný v české literatuře, ale v praxi ho u mnohých lidí naší profese již nacházíme. Přesto je takový pohled stále trochu undergroundem. Pro takové věci jsem měl vždy slabost, ale přál bych si, aby se tento přístup stal běžnou součástí reality sociálně-psi­chi­atrických a zdravotně-sociálních služeb. Na seminářích si všímám, že se čím dál tím více kolegů ne­bojí ptát lidí přímo na jejich konkrétní hlasy - na to, co říkají, jak to ří­kají, kým a čím pro ně jsou nebo kdy k nim přišly. Nebojí se spo­jo­vat

hlasy s jejich životními událostmi, potřebami a touhami. Jsem rád, že v posledních asi pěti letech se kolegové v sociálních službách ptají lidí, se kterými navazují pracovní vztah, na všechny důležité, i když emočně náročné, intimní a zdánlivě komunikačně nepatřičné věci. Otevírají tím možnost o těchto skutečnostech mluvit, navzdory tomu, že se jim odpovědi nedostane hned. Mám za to, že kdyby se nezeptali, dávají tím najevo, že nejsou připraveni slyšet. Obvykle říkám, ptejte se „jako by to, na co se ptáte, byla ta nepřírozenější věc na světě“, a počítejte s tím, že odpověď dostanete, až ji dotazovaný bude schopen vyslovit. Maastrichtské interview je prý možné použít, až když máme s dotazovaným důvěryhodný vztah. Jestli se dobře pamatuji, Peter mluvil zhruba o deseti setkáních.

Něčím úplně novým, co mi Shaun s Peterem ukázali, byla ona jasná a logická struktura, která vás rozhovorem provede s takovou lehkostí, že ten, s kým si povídáte, vám s důvěrou odhaluje svůj životní příběh, důležité životní události, traumata i způsob, jakým se projevují v jeho současném vnitřním a sociálním životě. Bezpečí struktury Maastrichtského rozhovoru mě uchvátilo (to je tedy má druhá ozvěna – někdo jako já, kdo se struktuře odjakživa vyhýbal, jí najednou potřebuje?) tím, jak pomocí logicky řazených, všechny důležité oblasti života zahrnujících otázek, vytváří porozumění hlasům coby průvodcům, přinášejícím zprávy o něčem, co člověk postrádá a potřebuje. Nabízí porozumění hlasům jako poslíčkům, nabízejícím možnosti zvládání prožitých traumat tak, aby se staly

snesitelnými a snad i užitečnými zkušenostmi. Tento pohled je vlastně alternativou ke konceptu nemoci (např. paranoidní schizofrenie) – „příznaky nemoci“ jsou vnímány jako „normální reakce na nenormální (přetěžující) životní situace“, ze kterých nositel „příznaků“ vyvázl možná právě díky těmto příznakům. Třetí, nejsilnější ozvěnou, je můj zážitek ze setkání s oběma pány. A nemám vůbec na mysli fakt, že kdykoliv se na mě v angličtině nečekaně obrátili, já neuměl pohotově reagovat a připadal si jako pitomec. Mám na mysli to, že jsem na Peterovi a Shaunovi jaksi viděl, že své hlasy považují za svou součást, jsou pro ně něčím, co jim pomáhá. To vnímám jako jeden ze znaků jejich zotavení – oni se potkali se svými starými hrůzami a díky hlasům našli svůj životní směr a smysl. Mám za to, že důležitou součástí procesu zotavení je kousek osobní nepřizpůsobivosti či schopnosti vzdorovat. Někteří autoři by hovořili o pojmu resilience (Matějček, Punová). Pro mne to vystihovala Shaunova slova, kterými sám sebe označil za útěkaře – vyprávěl o tom, že v nemocnici pracovalo dost sympatických lidí, kteří ho uklidňovali, že po něm nejde policie (to byla od dospívání jeho obava), jenže Shaun, jako útěkař, kdykoli utekl z nemocnice, ti sympatičtí lidé nemohli dělat nic jiného, než zavolat policii a nechat Shauna přivést zpět – taková jsou v Anglii pravidla. Moje ozvěna mi říká, že Shaunovy útky nebo obecně schopnost jít si za svým navzdory systémovým i jiným překážkám, je důležitým katalyzátorem zotavení. Má ozvěna také říká, že vidět tyto překážky v represivním systému nemocnice, je docela snadné. Jenže i naše služby jsou běžnou součástí systému, a tak jako pracovníci těchto služeb nejspíš také čelíme „útěkářství“ a dalším projevům resilience našich klientů čili jejich schopnosti vzdorovat a je otázkou, jestli tuto schopnost vnímáme jako projev nemoci nebo průvodní znak zotavení.

Shaun i Peter jsou příkladem lidí, jimž zkušenost s hlasy ukázala smysl, takže prožili něco, čemu my říkáme zotavení. Cítím radost ze setkání s nimi a tak mě napadá, že poslední mou ozvěnou, která se mi stále vrací, jsou slova díky a vděčnosti. A jsem si plně vědom patosu, který teď odkapává jako růžový sliz z mých řádků. Ale nemůžu si pomoci: děkuji Bohu, že mi Peter a Shaun zkřížili cestu; děkuji Radce s Álou za to, že ten naivní nápad uskutečnily, že mu věřily a že ho spolu s Fokusem „odmakaly“; děkuji Veronice z Brna, že mě s Petrem propojila a děkuji Shaunovi s Peterem, že se dělí o svůj příběh - potkal jsem minimum lidí, kterým dokážu věřit jejich zotavení i způsob jeho sdílení s druhými. Snad jsem měl pouze smůlu a potkal málo těch, co pravdivě vnášejí do příběhů lidí ve Fokusu naději a snad jsem jen hodně nedůvěřivý (což opravdu jsem). Chci v našich službách potkávat víc lidí jako je Peter nebo Shaun, ale nevím, co pro to konkrétně já můžu udělat. Živím v sobě naději, že potkávat lidi jako Shaun a Peter nám ukáže cestu a otevře naše oči i naše srdce. Ano, co píšu, jsou jen naivní slova, která vás mají přilákat na další setkání s Peterem, v dubnu příštího roku. A mají vás přivést k úvahám o vlastní práci. A rád bych, aby Vás zkušenost Petera a Shauna přivedla alespoň k jednomu vybočení z vašich obvyklých pracovních postupů. Protože věřím, že právě z neobvyklostí se rodí, námi tolik skloňované zotavení. Takže v dubnu na workshopu o práci s traumatem?

Honza Sobotka

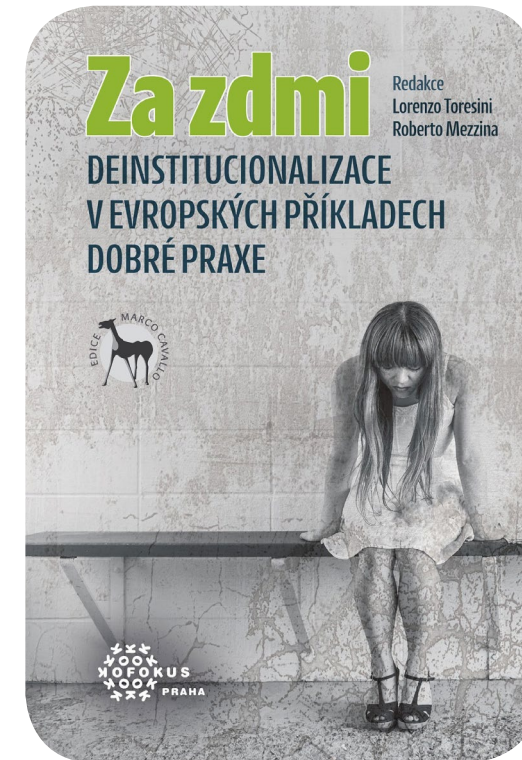
ZA ZDMI deinstitucionalizace v evropských příkladech dobré praxe

Fokus Praha vydal díky podpoře MZ český překlad knihy Za zdmí, kterou redakčně sestavili Lorenzo Toresini a Roberto Mezzina z příspěvků mezinárodní konference v italském Meranu v roce 2004. Zkušenosti s deintitucionalizací jsou stále aktuální a pro nás, v počátku změn, velmi cenné.

Knihy je ke stažení na www.fokus-praha.cz nebo ji lze získat v tištěné formě přímo ve Fokusu Praha. Předmluvu k českému vydání napsal Pavel Novák, ředitel Fokusu Praha.

Knihy je vydavatelským počinem Fokusu Praha v Edici Marco Cavallo. Příběh terstského koně Marca byl inspirací pro název této edice. V roce 1973 postavili pacienti psychiatrické nemocnice dnes už legendárního koně Marce Cavalla. Vyrobili ho ze dřeva a krepového papíru a vložili do něj svá přání. Společně pak nesli koně ulicemi města v čele procesí poskytovatelů služeb, pacientů, umělců i obyčejných lidí. A tak se Marco stal symbolem touhy po svobodě všech hospitalizovaných.

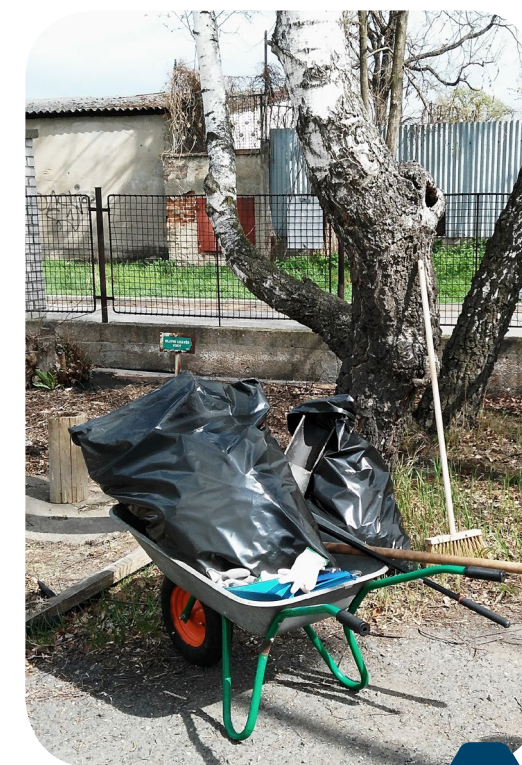

UKLIÐME SVĚT, UKLIÐME ČESKO V MĚLNÍKU

V pátek 13.4. dopoledne se uživatelé služeb a pracovníci Fokusu Praha Centra Mělník a Dolní Povltaví zapojili do akce Uklidme svět, uklidme Česko. Jako v loňském roce probíhal úklid v okolí Kamenické ulice a potoka Pšovka v Mělníku, kde organizace sídlí.

CDZ 8 V MANCHESTRU

Sedm zástupců našeho CDZ8 (psychiatr, psychologka, sociální pracovníci, zdravotní sestry) představili v dubnu v Manchesteru koncept Centra duševního zdraví, podělili se o zkušenosti s měnícím se systémem psychiatrické péče v ČR a hlavně navštívili místní služby určené lidem s duševním onemocněním a čerpali inspiraci v komunitní práci. Provázel je bude Paul Baker (secretary of the International Mental Health Collaborating Network). Navštívili psychiatrickou nemocnici, setkali se s komunitními terénními týmy i zástupci krizové péče.

CDZ 9

Centrum duševního zdraví pro Prahu 9 (CDZ 9) vznikne opět ve spolupráci Fokusu Praha a Psychiatrické nemocnice Bohnice. CDZ 9 otevřeme v květnu v areálu Polikliniky Prosek. Nabídka služeb bude podobná jako v již fungujícím **Centru duševního zdraví pro Prahu 8**. Centrum bude poskytovat sociální i zdravotní služby terénního i ambulantního typu pro lidi s duševním onemocněním.

V současné době se formuje nový multidisciplinární tým, do kterého stále hledáme kolegu na pozici sociálního pracovníka. Tým Centra tvoří psychiatr, psycholog, psychiatrické sestry, sociální pracovníci, pracovní konzultant, peer konzultant.

Vznik CDZ 9 je součástí naplňování strategického plánu Fokusu Praha a doplňuje síť center duševního zdraví (CDZ8, Komunitní tým Podskalí, vznikající CDZ na Břevnově).

Tréninková místa pomáhají

NA PARTNERSTVÍ ZÁLEŽÍ

Díky finančnímu daru od NADACE JISTOTA Komerční Banky získal tým TPZ opětovnou možnost zapojit své klienty do společnosti prostřednictvím práce. Finanční prostředky byly využity na zaplacení mezd lidí se zkušeností s duševním onemocněním, na pracovní asistenty, kteří těmto lidem pomáhali přímo na pracovišti a na propagaci zaměstnávání našich klientů.

Projekt začal oslovením zaměstnavatelů s žádostí o zřízení tzv. tréninkového místa. Tato místa jsou specifická krátkou dobou, zkrácenou pracovní dobou a i dalšími podmínkami např. možnost pomalejšího zapracování. Na přelomu prosince 2016 a ledna 2017 byla domluvená tři tréninková místa: Champagneria – pozice úklidový pracovník, Nová Trojka – pozice recepční a Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Praze 5 – pozice úklidový pracovník. První klient nastoupil v prosinci 2016, další nastoupili do práce od ledna 2017. Většina klientů pracovala po dobu tří měsíců deset hodin týdně, někteří však pracovali i na více hodin a měli prodloužený trénink na více než tři měsíce. Po prvních třech měsících projektu někteří zaměstnavatelé projevíli zájem zaměstnat klienty natrvalo, takže v průběhu projektu přibýlo jedno tréninkové místo a tím se stala Kasárna Karlín – pozice úklidový pracovník. Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Praze 5 si klientku nechal na stálo a toto tréninkové místo jsme již neobsazovali. Na konci projektu zůstali zaměstnaní klienti nastálo i v Champagnerii a v Kasárnách Karlín.

Celkem se na Tréninkových místech vystříдалo 11 klientů. Z toho 6 klientů pracuje i po skončení projektu. 3 zůstali zaměstnaní u zaměstnavatelů, kde probíhala tréninková místa, 3 našli pracovní uplatnění u jiných zaměstnavatelů. Klienti odpracovali celkem 1114 hodin práce.

V průběhu projektu se zaškolily tři studentky, které pak pracovaly jako pracovní asistentky přímo na pracovištích zaměstnavatele, kde pomáhaly se zaučením klientů v práci. Pracovní asistentky poskytly 131 hodin podpory přímo u zaměstnavatelů.

Příběh – Kasárna Karlín

Saša bydlí ve vesnici nedaleko Kladna, letos oslavila 33. narozeniny. Sašu znám teprve krátce, ale rychle jsme se seznámily a dobře se nám spolupracuje. Shodly jsme se na tom, že by si Saša potřebovala vyzkoušet práci na nečisto, má z práce obavy a bude na začátku potřebovat mou podporu. Saša naposledy uklízela kanceláře, práce jí šla dobře, ale její zdravotní stav se zhoršil a odešla na nemocenskou. Doma nakonec zůstala 3 roky. Saša pobírá invalidní důchod, ale na živobytí to ani zdaleka nestačí, proto se rozhodla vrátit zpátky do práce. Probíráme se Sašou její obavy, neví, zda zvládne pracovat celý den, bojí se, že se jí bude ráno špatně vstávat, ráno se totiž po psychické stránce cítí hůř. Podporuji Sašu, aby práci vyzkoušela, budu stát při ní a pomůžu jí řešit případné komplikace. Díky Nadaci Jistota Komerční banky Saša nastoupila po třech týdnech naší spolupráce na tréninkové místo. Uklízet začala v nových kulturních prostorách Karlínských kasáren na Praze 8. Domluvili jsme se se zaměstnavatelem, že Saša bude pracovat třikrát týdně vždy na tři hodiny. Ze začátku jsem se Sašou do práce jezdila, aby byla Saša klidnější. Pomáhala jsem jí komunikovat s její vedoucí a povzbuzovala jsem ji při práci. Brzo se ukázalo, že Saša mou pomoc nepotřebuje, práci zvládala sama, její vedoucí s ní byla spokojená. Návrat do práce byl pro Sašu stresující, ale žádné z jejích obav se nakonec nepotvrdily, zvládá ranní vstávání i práci samotnou. Saša už na tréninkovém místě pracuje třetí měsíc, má ze sebe dobrý pocit a chtěla by si najít ještě další práci. Už ví, že dokáže normálně pracovat. Největší odměnou je pro Sašu zájem její vedoucí, nabídla Saše práci na stálo. Od 1. dubna jsme zřídili tréninková pracovní místa i na recepci v centrále Fokusu Praha.

I - ROC měří zotavení

I - ROC je praktický a uživatelský velmi přívětivý “nástroj” na zjišťování míry zotavení. Díky spolupráci se skotskou Penumbrou jsme získali licenci na vytvoření české mutace. V současnosti testujeme slovník, aby byl smysluplný pro český kontext. Týmy Fokusu Praha takto získají účinný a přitom velmi hezký nástroj, který je bude provádět při rozhovoru s klientem.

BLÁZNÍŠ? NO A! – konference o prevenci v oblasti duševního zdraví

10. května se uskuteční mezinárodní konference preventivního a destigmatizačního projektu pro střední školy s názvem: **Včasná prevence v oblasti duševního zdraví – kde je její místo?** Prostory Starého purkrabství na Vyšehradě přivítají desítky účastníků konference, zahraniční hosty – tvůrce programu z univerzity v Lipsku. Proběhne zde prezentace výsledků celorepublikové výzkumu, který se zaměřil na sledování změn postojů studentů po programu Blázníš? No a!. Zazní i konkrétní zkušenosti ze škol a proběhnou odborné workshopy. Jedním z nich bude, jak zařadit program do stávajícího systému primární prevence. Nebo se dovzdáme, jak realizují projekt Blázníš? No a! naši sousedé v Rakousku, na Slovensku a v Německu.

Bud' v rovnováze!

Fokus Praha se prostřednictvím Fokusu ČR připojuje k Evropské osvětové kampani propojující duševní zdraví se sportem a pohybovými aktivitami.

LIFE IS LIKE A BIKE - ŽIVOT JE JAKO JÍZDA NA KOLE

„Život je jako jízda na kole. Abyste udrželi rovnováhu, musíte se pohybovat.“ Albert Einstein kombinuje v jedné větě zákony fyziky se životním postojem. Je to další zdroj inspirace pro holistický přístup k duševnímu zdraví díky aktivnímu životu, díky pozitivnímu vlivu, který sport a fyzické aktivity mají na naši každodenní náladu a duševní rovnováhu.

Kampaň “Life is like a bike” je založena na výsledcích evropského výzkumu mezi organizacemi i jedinci, který se zabýval jejich zkušenostmi a názory na vliv fyzických aktivit a sportu na duševní zdraví.

Výzkumným nástrojem byl speciálně navržený dotazník pro sportovní organizace, poskytovatele služeb v oblasti duševního zdraví a obecnou populaci. Výzkum běžel dva měsíce (říjen – listopad 2017) a zúčastnilo se ho 2 656 respondentů z 12 evropských zemí.

Výsledky průzkumu (**ke stažení ZDE**) jednoznačně potvrdily pozitivní vztah mezi sportem a fyzickými aktivitami a duševním zdravím, zároveň ukázaly nedostatek motivace i hlubokých znalostí respondentů. Na základě toho vznikla kampaň „Life is Like a Bike“ – „Život je jako jízda na kole“, která má nejen informativní, ale i motivační povahu. Chceme poskytnout argumenty a informace těm, kteří doposud nepřijali za svůj aktivní život a zároveň podpořit ty, kteří takto každodenně žijí.

Mezinárodního projektu MENS se účastní 17 organizací ze 12 členských států EU, přičemž všechny jsou aktivní na poli duševního zdraví nebo sportu a fyzických aktivit. Českou republiku zastupuje nezisková organizace **Fokus ČR, z.s.** Hlavním cílem projektu je vytvoření Evropské sítě aktivního života pro duševní zdraví zdůrazňující zásadní propojení sportu a pohybových aktivit s prevencí, léčbou a rehabilitací v oblasti duševního zdraví.

23. června se uskuteční pod vlajkou MENS fotbalový turnaj „Osmička – CUP“. Přijďte fandit! Nebo přijďte na kole!

Bud' v rovnováze, bud' v pohybu.

Život je jako jízda na kole!

FASHION FOR FOKUS 2018

V úterý 24. dubna proběhl již čtvrtý ročník benefiční módní přehlídky Fashion for Fokus. Díky partnerství s Národním muzeem jsme mohli nádherný prostor dvorany Českého muzea hudby na jeden večer zaplnit módou a osobitostí. Výtěžek z akce je určen na sportovní a pohybové aktivity lidí se zkušeností s duševním onemocněním.

„Pro mě osobitost znamená to, že si člověk na nic nehraje a je sám sebou. A podobně vnímám i módu,“ říká Anna Marešová, která podpořila naši akci svou „tvář“. Anna Marešová je autorkou „psycholampy“ – , kterou jste mohli vidět na naší expozici na Designbloku 2017 a stále ji můžete potkat po Praze v rámci projektu OKO – mobilní komunitní centrum.

Uměleckou ředitelkou Fashion for Fokus byla již po druhé Denisa Slavíková ze společnosti Faible Group - modelingové agentury, „kde nezáleží na proporcích, ale na osobnosti“ a připravila návštěvníkům inspirativní módní show. Krásné dámy předvedly kolekce návrhárek La femme MiMi a Ivany Follové. Zpestřením byla kolekce Upcyklace, kterou v rámci týdne revoluce v módě představily návrhářky z projektu TVORBOU, KOSHless a LUBICA SKALSKÁ. Překvapením večera byla kolekce šperků.

Osobití módní návrháři podporují téma duševního zdraví!

FASHION for FOKUS
CHARITATIVNÍ PŘEHLÍDKA

Výtěžek z benefice využije Fokus Praha na konkrétní pomoc lidem s duševním onemocněním.

zaostřeno na osobitost
4. ROČNÍK CHARITATIVNÍ PŘEHLÍDKY
24/04 2018 19:00

Vstupenky na www.fashionforfokus.cz

Galavečer zahájila zpěvačka Veronika Venos a kulturní zážitek doplnily vystoupení tanečnic a parkouristů. Večerem provázel Jakub Kotek.

Děkujeme všem účinkujícím, návrhářkám, modelkám, choreografkám i stylistkám - prostě všem, kteří nám věnovali krásný večer a umělecký zážitek bez nároku na honorář a sami tak podpořili lidi, kteří čelí duševnímu onemocnění.

Děkujeme také všem dobrovolníkům z Fokusu, kteří si na jeden den vyzkoušeli roli stěhováků, stavěčů mola, pracovníků cateringu, uvaděčů, билетářů, uklízečů a mnoha dalších profesí, bez kterých by se tento večer neobešel a nevydařil.

A děkujeme všem, kdo jste přišli a podpořili dobrou věc. A budeme rádi, když nás budete podporovat i nadále. Přispět můžete prostřednictvím fokus-praha.cz nebo přímo na veřejnou sbírku.

Všechny možnosti zde:

<http://fokus-praha.cz/index.php/cz/podporte-nas>

NÁRODNÍ MUZEUM – ČESKÉ MUZEUM HUDBY
Karmelitská 2/4, Praha 1

MAPPING EXCLUSION – zpráva MHE

Začátkem roku 2018 vydala MHE ve spolupráci s The Tizard Centre a Univerzitou v Kentu zprávu, která mapuje institucionální a komunitní péči v oblasti duševního zdraví v Evropě. Tato zpráva s názvem “Mapování a pochopení sociálního vyloučení – ústavní péče, nátlakové metody a komunitní služby v Evropě” je novější, rozšířenou verzí zprávy organizace Mental Health Europe z roku 2012, která měla za úkol zmapovat problematiku sociálního vyloučení.

Zpráva zachycuje nejnovější a co nejucelenější informace o zákonech evropských zemí, které se týkají duševního zdraví, a ukazuje, nakolik se v těchto zemích využívá nedobrovolná hospitalizace a léčba a zda se pacienti fyzicky omezují, či izolují od ostatních. Zpráva rovněž shrnuje nově se objevující problémy v oblasti duševního zdraví v Evropě a mapuje evropské systémy zabývající se duševním zdravím, přičemž objasňuje situaci lidských práv u osob s duševním onemocněním a lidí, kteří služby v oblasti duševního zdraví využívají. Tentokrát se cíleně zaměřuje na případy osob, jež mají zkušenost s ústavní péčí a omezováním či omezovacími prostředky při využívání služeb v oblasti duševního zdraví. Přispívá k hlubšímu porozumění problematice sociálního vyloučení, jemuž tyto lidé musí čelit.

Celou zprávu Mapping exclusion najdete [ZDE](#).

NGO Market

Ve středu 11. dubna proběhl další ročník NGO marketu a Fokus Praha opět něchyběl. Tentokrát se zde představily naše sociální firmy.

Asertivita a duševní zdraví

Ve středu 11. dubna proběhla beseda Klubu Mosty věnovaná asertivitě. MODERNÍ POZNATKY Z OBLASTI ASERTIVNÍHO CHO VÁNÍ představily **psycholožka Mária Potočná a Zuzana Zatrochová**. Hudbou doprovodil David Pokorný.

Festival Na hlavu

Poslední dubnový víkend proběhl v Městské knihovně filmový festival **Na hlavu**. Součástí programu byl i film Paralelní životy, na jehož vzniku se společně s ArtMovement podílel i Fokus Praha. Pavel Novák, ředitel Fokusu, po skončení filmu diskutoval s dalšími odborníky na duševní zdraví. Fokus Praha měl také ve foyer knihovny informační stánek.

Pavel Novák společně s Petrem Winklerem zvali v České televizi na festival a mluvili o destigmatizaci. Podívejte se na záznam [ZDE](#).

Spolana Dar od Spolany

V únoru navštívil Centrum Mělník a Dolní Povltaví předseda představenstva neratovické Spolany Jacek Aliňski a specialistka marketingu a PR Spolany Martina Lehká.

Ředitel Centra Mělník a Dolní Povltaví Václav Vopat převzal od pana Aliňského symbolický šek na 39 720 Kč. Jde o výtěžek z vánoční sbírky zaměstnanců a vedení firem skupiny Unipetrol, kterou chtějí podpořit služby pro lidi s duševním onemocněním v mělnickém regionu.

Na převzetí symbolického šeku se přišli podívat i klienti Fokusu z Mělníka a okolí. Všichni zúčastnění pak spolu poseděli, občerstvili se a diskutovali. Děkujeme

Jarní akce na Lehovci

Dne 25. dubna se uskutečnila na zahradě chráněného bydlení na Lehovci slavnost vítání jara. Tento den se zahrada otevře návštěvníkům a byl zde bohatý program: Toniččin koutek se zdravými dobrotami, fotografie Kláry Chlumecké, kresby Christine Pohl, koncert kapely Huckleberry Friends. Děkujeme všem, kdo jste přišli!

Kreativita v péči o duši

V Centru Břevnov Fokusu Praha se uskuteční 31. května zážitkový program pro odbornou veřejnost na téma Kreativita v péči o duši. Zveme Vás na návštěvu, poďte dál! Svou účast potvrďte na arte@fokus-praha.cz

A co vás čeká? Kromě welcome drinku je připraven blok kreativních workshopů, ukázek aktivit tvůrčích dílen a na závěr nás čeká společné povídání.

Ateliér FOKUS ART

Startujeme nový projekt podporovaný magistrátem - Atelier Fokus Art. Přijďte objevovat svoji tvůrčí živost! Tematická setkání jsou určena pro účastníky, kteří mají chuť objevovat sebe uměleckými prostředky. Pro dospělé z okolí i z daleka, introverty i extraverty; talent, zkušenosti ani diagnóza nejsou podmínkou :-)

První setkání proběhne v Centru Břevnov, Fokus Praha, Meziškolská 2 v pondělí 7.5.2018 od 17 do 19:30 hodin. Pak ještě dalších sedm pondělků ve stejný čas přijďte zahýbat svým tvůrčím potenciálem!

Podrobnosti: Hedvika Hrychová 2333 54547, 777 800 395 nebo arte@fokus-praha.cz

Z TVORBY

VLIV UMĚLECKÝCH DĚL NA DUŠEVNÍ ZDRAVÍ

SKUPINA F

Redakce České galerie založila uměleckou Skupinu F, která je platformou pro umělecky tvůrčí osoby, které mají zkušenost s duševním onemocněním. Lidé s určitým typem talentu jsou prokazatelně více vystaveni riziku psychického onemocnění. Výzvu šíří po psychiatrických léčebnách a ambulantních zařízeních. Umělce prezentují na stránkách www.ceskegalerie.cz. Skupina F tvoří komunitu tvůrců s duševní nemocí a sympatizujících osob. V současnosti můžete vidět jejich díla na výstavě „Naše duše patří nám“ a potkat je osobně v rámci mnoha doprovodných programů.

Výstava - naše duše patří nám

Tvůrci se zkušeností s duševním onemocněním a sympatizujících umělců se spojili v projektu s podtitulem „Naše duše patří nám“. Výstava dvaceti autorů v **Open Letohradská 10** na Praze 7 představuje obrazy, grafiky, objekty a vizuální umění. Vernisáž proběhla ve čtvrtek **5. dubna** a výstava potrvá do konce dubna a je zdarma přístupná každou neděli až čtvrtek mezi 15 a 19 hodinou.

Na výběru děl se podílel bývalý ředitel Národní galerie a kurátor Experimentálního prostoru NoD **Jiří Machalický**. Výstavu také uvedla výkonná ředitelka Fokusu Praha Hana Urbanová.

Video z vernisáže [ZDE](#)

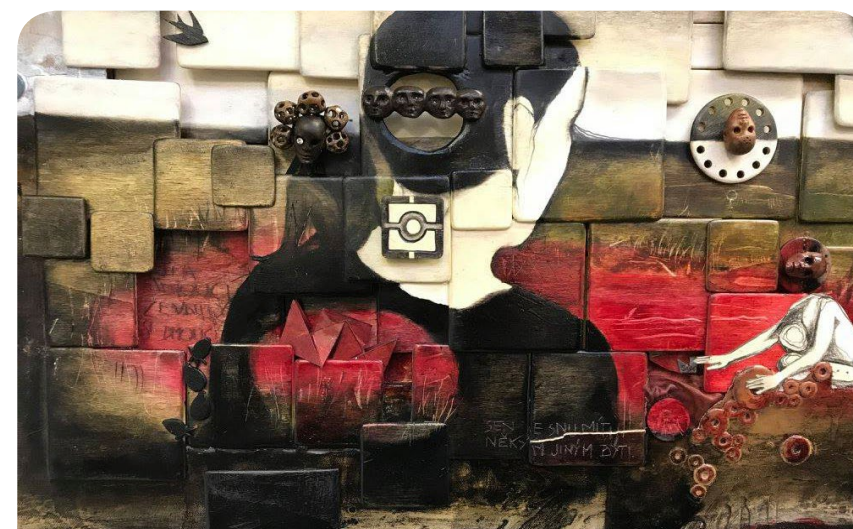

Doprovodným programem výstavy Skupiny F byla odborná přednáška výzkumníků Petra Adámka a Dominiky Grygarové z NUDZu. Oba přednášející jsou součástí výzkumné skupiny Obraz, mysl a mozek, která se zabývá vlivem výtvarných děl na lidský mozek.

“Experiment se týká uměleckých děl a empatické reakce na zobrazené postavy. Také jak to ovlivňuje míra znalostí a sebereflexe. Výsled-

ky budou zajímavé jak pro oblast humanitního vědění, tak pro neurovědu z hlediska fungování velkých mozkových sítí,” říká docent Ladislav Kesner, který je vedoucí výzkumné skupiny.

Přednáška proběhla ve spolupráci s organizací Fokus Praha jako součást pravidelného cyklu debat Zóna demokracie, který podpořil Státní fond kultury ČR. Její záznam můžete vidět [ZDE](#).

SKUPINA F

NAŠE DUŠE PATŘÍ NÁM

výstava obrazů, grafik a objektů
5/4 - 30/4/2018
Open Letohradská 10, Praha 7 Holešovice
otevřeno: neděle - čtvrtek 15 - 19 hod.

vernisáž 5. dubna od 18 hodin

workshop, hudba, úvodní slovo
beseda s umělci, tagtool,
komentované prohlídky

Kurátor: Jiří Machalický

Doležalová Oľívie,
Droženová Kateřina,
Hudec Jiří, Jedinák Petr,
Jislová Štěpánka, Mareš Josef,
Marešová Adéla, Maroušová Jana,
Nováková Věra, Ortová Pavla,
Panská Petra, Štingl Michal,
Vaněk Tomáš

Pořádá redakce České galerie a Fokus Praha, partnerem je Linhartova no

České galerie

ZAHRADA

SF Zahrada byla založena v roce 2006 transformací chráněné dílny. Sídlí v pražských Bohnicích a poskytuje zahradnické služby údržby i realizace zahrad.

KONTAKT:

Areál PNB
Praha 8 – Bohnice
Zahrada@fokus-praha.cz
Tel: 774 804 933

UKODĚLNÁ

SF Rukodělná navázala na činnost Chráněné dílny Mělník. Mezi její hlavní činnosti patří šití textilních výrobků, kompletace výrobků a balíčků dle zakázek firem.

KONTAKT:

Nám. Karla I. 3359
Mělník
Dilny-melnik@fokus-praha.cz

PRÁDELNA U MANDELÍKŮ

SF Prádelna u Mandelíků byla založena v roce 2011. Sídlí v Praze 6 Podbabě a poskytuje klasické služby prádelny pro firmy i veřejnost.

KONTAKT:

Podbabská 994/8
Praha 6 - Bubeneč
pradelna@fokus-praha.cz
Tel: 775 994 229
www.pradelnaumandeliku.cz

ČESKÉ GALERIE

SF České galerie je redakce, která se zaměřuje na informování o uměleckých výstavách napříč Českou republikou, a to jak v tištěné tak v elektronické podobě.

KONTAKT:

Doláková 24 Praha 8 – Bohnice
Tel: 777 800 383
ceskegalerie@fokus-praha.cz
www.ceskegalerie.cz
FB České galerie

PŘEHLED VÝSTAV
**Galerie
České
republiky**

Víme, že psychóza či jiné duševní onemocnění může potkat každého!

Věříme, že se z duševní nemoci dá zotavit!

Pomáháme lidem s problémy v oblasti duševního zdraví najít cestu ke spokojenému, důstojnému a perspektivnímu životu.

Vydal Fokus Praha, z.ú.

Grafická úprava Pavel Lukáš

Redakce Eva Čížinská

Kontakt pr@fokus-praha.cz

www.fokus-praha.cz